

תפ (ראשון לציון) 13818-08-24 - מדינת ישראל נ' רותם צבי הרן

ת"פ (ראשון-לציון) 13818-08-24 - מדינת ישראל נ' רותם צבי הרן-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 13818-08-24

מדינת ישראל

נגד

רותם צבי הרן

בית משפט השלום בראשון-לציון

[28.01.2026]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוח

החלטה

זוהי החלטה בבקשת המבקש (להלן: "הנאשם") למתן צו לקבלת מסמכים, לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ";).

הבקשה

הנאשם מבקש כי המאשימה תמציא לידיה את המידע והנתונים, כדלקמן:

- א. מדיניות והנחיות התביעה והפרקליטות באשר להגשת כתבי אישום בגין ביצוע עבירה של השמטת הכנסה לפי פקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה"), תוך הכללת רכיב המע"מ במסגרת ההכנסות המושמטות לכאורה, בדגש על מקרים בהם הנאשם לא נחקר על עבירות מע"מ ומבלי שכתב האישום שהוגש נגדו כלל עבירות מע"מ.
 - ב. כלל המסמכים והחישובים על בסיסם נערכו הסדרי השומה בין הנאשם לבין פקיד השומה בגין שנות המס 2016-2019, לרבות המסמכים מהם ניתן ללמוד על היקף ההכנסה המושמטת לכאורה לפי פקיד השומה וההוצאות שהוכרו על ידי פקיד השומה בכל אחת משנות המס הללו.
 - ג. הנחיות התביעה על כלל יחידותיה, הנוגעות לממשקי העבודה שבין היחידות המשפטיות של מע"מ ושל מס הכנסה, בהגשת כתבי אישום הכוללים עבירות מע"מ ועבירות לפי הפקודה.
- הנאשם טוען כי עובר להגשת כתב האישום, הוא הגיע להסדרים עם פקיד השומה והסיר את כלל המחדלים, וכי קיים פער גדול בין ההכנסה שהושמטה לכאורה לפי הסדרי השומה, לבין ההכנסה שהושמטה לכאורה לפי הנתען בכתב האישום.

בהמשך לכך, לטענת הנאשם, הועברה אליו על ידי המאשימה טבלה ממנה הוא גזר את המסקנה כי הפער הזה נובע מכך שהמאשימה כללה את רכיב המע"מ בהכנסה המושמטת לכאורה, המסתכם לפי חישוביו בסכום של 526,025 שקלים.

הנאשם טוען כי בכך שהמאשימה כללה את רכיב המע"מ כחלק ממחזור הכנסותיו, יש כדי לפגוע פגיעה מהותית בעקרונות הצדק וההגינות המשפטית, מאחר שבחקירתו הוא לא נחקר על רכיב המע"מ, וכך גם עדים אחרים בפרשה, וכן מאחר שכתב האישום לא מייחס לו עבירות מע"מ.

לטענת הנאשם, באמצעות המסמכים והמידע המתבקשים בבקשה זו, הוא יוכל להוכיח כי המאשימה פעלה בניגוד למדיניות יחידות התביעה האחרות, ואף פעלה בניגוד לאופן בו חישב פקיד השומה את חובו במסגרת הסדר השומה, ועל כן קמה לו הגנה מן הצדק.

הנאשם מוסיף וטוען כי המאשימה פעלה אף בניגוד לעמדה שהוצגה על ידה בתיק אחר, שהוא התיק היחידי שהצליח לאתר בו הועמד נאשם לדין בגין עבירות על הפקודה, תוך שהמאשימה כללה בהכנסותיו את רכיב מע"מ - ת"פ (שלום-רח') 12189-12-20 פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה נ' אוחנה (16.01.2023), וערעורים הדדים שנדונו במאוחד - ע"פ (מחוזי-מרכז) 60233-02-23 אוחנה נ' פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה ו-ע"פ 5488-03-23 (מחוזי-מרכז) פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה נ' אוחנה (08.09.2024) (להלן: "פרשת אוחנה"). תגובת המאשימה

המאשימה מתנגדת לבקשת הנאשם על כל רכיביה.

אשר לקבלת הנחיות כלל יחידות התביעה, טוענת המאשימה כי היא פועלת בהתאם להנחיות היועצת המשפטית לממשלה, הנחיות פרקליט המדינה והמשנים לפרקליט המדינה, שכולן הנחיות המפורסמות באופן פומבי, אשר מלמדות על מדיניותה, והנאשם יכול להשיגן ללא כל קושי באמצעות המרשתת.

עוד טוענת המאשימה כי הנאשם לא הניח תשתית ראייתית ראשונית בדבר קיומן של הנחיות כאלו בתוך רשות המיסים, בין יחידות מע"מ ומס הכנסה, שיהיה בה כדי לתמוך בטענותיו, ולכן בקשתו מהווה "מסע דייג" רחב היקף ותו לא. המאשימה טוענת כי אין כל רלוונטיות לשומה האזרחית בעת בירור האשמה הפלילית, ומפנה להחלטה קודמת שהתייחסה לסוגייה זו ואשר ניתנה בתיק דנן, ולכן לטענתה, אין במסמכים והחישובים ששימשו לחישוב השומה האזרחית כדי לתרום להגנת הנאשם.

לגופה של טענת הנאשם לפיה לא נחקר על הסכומים המגולמים ב"רכיב המע"מ", טוענת המאשימה כי הנאשם נחקר בגין השמטת הכנסה מספריו ובגין דיווחיו הכוללים רכיב זה.

עוד טוענת המאשימה כי לפי הפסיקה, אין נפקות לשאלת סעיף האישום עליו נחקר הנאשם, כל עוד הוזהר בדבר זכויותיו כחשוד, כי נושא זה עלה בחקירת רואה החשבון של הנאשם, מחומר החקירה עולה שההכנסה עליה הנאשם לא דיווח לא נכללה בחישוב העסקאות שבגינן שולם מע"מ, וכן כי היקף ההכנסה המושמטת הוצגה לפני הנאשם והוא לא העלה כל טענה בנושא.

לעמדת המאשימה, אם לטענת הנאשם יש להפחית את תשלומי המע"מ מסכום ההכנסה שהושמטה, יהיה עליו להוכיח במסגרת הליך ההוכחות כי שילם תשלומים אלו, מאחר שכל המידע בנדון מצוי בידיו. המאשימה טוענת כי מקום בו הנאשם החזיק כספים, הגם שהושגו בעבירה, הם מהווים הכנסה, ואין נפקות אם הם כללו לכאורה תוספת מע"מ או אם הוא לא גבה כלל מע"מ, מאחר שאין תיעוד מה היה באותן העסקאות. כתב האישום

נגד הנאשם הוגש כתב האישום בגין העבירות כדלקמן:

8 עבירות של השמטת הכנסה מתוך דו"ח, לפי סעיף 220(1) לפקודה;

ריבוי עבירות של הכנה או קיום חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות, לפי סעיף 220(4) לפקודה. ריבוי עבירות של שימוש בכל מרמה, ערמה או תחבולה או הרשה לאחר להשתמש בהן, לפי סעיף 220(5) לפקודה. לפי הנתען בכתב האישום המתוקן, בשנים 2012-2019 (להלן: "השנים הרלוונטיות לכתב האישום") השמיט הנאשם מספרי הנהלת החשבונות של העסק שניהל ומהדוחות שהוגשו לפקיד השומה חלק מתקבולי העסק, בכך שנהג להפיק חשבונות רק עבור מקצת הכנסותיו מהעסק, וסה"כ נמנע מלדווח על הכנסות בסכום כולל של ₪ 3,562,202 לכל הפחות.

הליכים מקדמיים קודמים שהתנהלו בתיק

במסגרת הכפירה שמסר הנאשם בכתב לכתב האישום, הוא כלל גם טענות מקדמיות של "הגנה מן הצדק", שבבסיסן דומות לטענות בבקשה דנן.

בדיון שהתקיים בטענותיו המקדמיות הקודמות, טען הנאשם כי כתב האישום התעלם מהסדרי שומה שנחתמו עמו ביחס לשנים 2016-2019, מסר כי קיבל העתקים מהסדרי השומה בלבד ללא המסמכים הנלווים, והודיע כי הוא שומר לעצמו את הזכות בעתיד לבקש לזמן את הגורמים הרלוונטיים מפקיד השומה לעדות בבית המשפט.

הנאשם טען אז כי קיימים פערים בין הסדרי השומה שנחתמו עמו, לבין הסכומים המופיעים בכתב האישום, ביחס לשנים הללו, העומד על למעלה מ-1.2 מיליון שקלים.

עוד טען הנאשם כי חקירתו נערכה זמן רב לאחר ביצוע העבירות לכאורה, וכי כתב האישום הוגש כשנתיים-שלוש לאחר חקירתו, ואף שלא חלפה תקופת ההתיישנות הסטטוטורית, שיהיו זה פגע באופן משמעותי ביכולתו להתגונן מפני המיחוס לו בכתב האישום.

ביום 14.05.2025, בעקבות הדברות בין הצדדים, הוגש כתב אישום מתוקן במסגרתו הופחתו סכומי ההכנסה המושמטת לכאורה בכ-300,000 שקלים.

ביום 15.5.2025 ניתנה החלטה בבקשות המקדמיות הקודמות הנ"ל. אשר לטענה הראשונה בנוגע לפער בין הסדרי השומה האזרחית לבין הסכומים המופרטים בכתב האישום, העיר בית המשפט:

"אעיר כי ספק בעיני האם הסכומים שהוכרו במסגרת הסכם השומה האזרחי רלוונטיים להכרעת הדין או לשלב העונש, והצדדים יערכו לטעון בעניין זה במועד הדיון הקבוע בתיק".

אשר לטענת השיהוי, נקבע כי מדובר בטענה עובדתית הדרושה הוכחה, כשנטל זה מוטל על כתפי הנאשם, ועל כן, אין מקומה בשלב המקדמי הדיון, אלא ניתן יהיה לתת החלטה מושכלת בטענה זו, לאחר שבית המשפט ייחשף לחומר הראיות וישמע את העדים.

בדיון שהתקיים ביום 20.10.2025 טענה ב"כ הנאשם כי בהדברות בין הצדדים סירבה המאשימה להפחית את רכיב המע"מ מסכום ההכנסה שהושמטה לכאורה, וכי היא תגיש בקשה בכתב לקבלת כתבי אישום המוגשים על ידי המאשימה ויחידות מס הכנסה, כדי להוכיח כי מדובר במדיניות לא אחידה.

ביום 23.11.2025 הגיש הנאשם את הבקשה דנן, ולאחר מכן, הגישה המאשימה תגובתה.

דיון והכרעה

לאחר שעיינתי בבקשת הנאשם ובתגובת המאשימה ושקלתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את הבקשה.

המסגרת הנורמטיבית

המסגרת הנורמטיבית להחלטה זו היא הוראת סעיף 108 לחסד"פ, המתייחסת למסמכים שאינם בגדר "חומר חקירה", הנמצאים ברשותו של עד או של אדם אחר, אשר בית המשפט רשאי לצוות על המצאתם. הרציונל המרכזי העומד בבסיס הוראת סעיף 108 לחסד"פ הוא הבטחת זכות הנאשם להליך הוגן, כשזכות זו כוללת את היכולת להציג ראיות המצויות בידי צדדים שלישיים, העשויות להשליך על בירור האשמה או על מהימנות העדים, ובכך למנוע עיוות דין. כמו כן, נועדה הוראה זו לצמצם את פערי הכוחות המובנים שבין הנאשם לבין המדינה, לאפשר לבית המשפט להגיע לחקר האמת ולפקח כי הרשות פעלה שלא באופן שרירותי ובלתי הוגן. בפסיקת בתי המשפט הוכרה רשימה (לא ממצה) של שיקולים, שעל בית המשפט לקחת בחשבון בעת מתן ההחלטה בבקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ. השיקול הראשוני והמרכזי אותו על בית המשפט לשקול בדונו בבקשה הוא הצורך הממשי בגילוי המידע או המסמכים, כלומר, האם המידע והמסמכים המבוקשים רלוונטיים לכתב האישום, או שהרלבנטיות שלהם אינה מובהקת, רחוקה ושולית. ראו לעניין זה את דברי בית המשפט העליון ב-בש"פ 5535/13 מדינת ישראל נ' שימשילשווילי, בפסקה 13 (15.8.2013) וב-בש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שיינר, פ"ד סו(3) 442 בפסקה 12 (2014). על הנאשם להצביע בבקשתו על "יסוד של ממש" להשערה שהחומר יסייע להגנתו, ובית המשפט לא יאשר בקשה המהווה "מסע דיג" בלתי ממוקד, שנועד לדלות ראיות, ללא קצה חוט ראייתי. מן הכלל אל הפרט בהתאם להוראות החוק והפסיקה, אבחן להלן את הרלוונטיות של המידע והמסמכים המתבקשים להליך המשפטי שלפניי. אשר למסמכים והחישובים שעל בסיסם נערכו הסדרי השומה קיימת הבחנה משפטית חדה וברורה בין סכומי השמטת ההכנסות הנטענת בהליך הפלילי לבין חבות המס הנקבעת על ידי פקיד השומה במסגרת הסדרי שומה, הן מבחינת נטל ההוכחה והן מבחינת השיקולים שנלקחים בחשבון. העבירות הפליליות הקשורות בהשמטת הכנסה מתמקדות בעצם המרמה שבאי-דיווח על הכנסות שהתקבלו, ולא באי-תשלום המס עצמו. לכן, בעת שבית המשפט מכריע את דינו של הנאשם העומד לדין בעבירה זו, הוא מתמקד בסוגיית אי הדיווח.

שלא כמו בית המשפט בהליך הפלילי, פקיד השומה קובע את חבות המס הסופית של הנאשם בהתאם לפרמטרים אזרחיים שונים, לרבות בהתחשב בשאלות האם ישנן הוצאות שהוציא הנאשם שניתנות לקיזוז מהכנסותיו, האם יש לנאשם פטור או הטבות מס, האם יש מקום לקזז הפסדים שנגרמו לנאשם וכדומה. לאור זאת, באופן תדיר בתיקי מיסוי כאלו, עולה כי קיים פער ניכר בין סכום ההכנסות שהושמטו כמפורט בכתבי האישום לבין סכום המס הסופי שנקבע בהסדרי שומה.

לפיכך, לא מצאתי כי יש רלוונטיות במסמכים המבוקשים לצורך הקביעות הנדרשות בהכרעת הדין. יתרה מכך, ועל אף הערת בית המשפט בהחלטה הקודמת, גם בבקשה זו לא הניחה ההגנה תשתית ראייתית כלשהיא והסבר שיניח את הדעת לרלוונטיות של המסמכים הללו לניהול הגנת הנאשם.

אם הנאשם יורשע בסופו של יום, הוא יוכל במסגרת הראיות לעונש להגיש את הסדרי השומה שהעתיקיהם בידיו, ולטעון לגבי השנים 2016-2019 (שיוער כי הן רק חלק מהתקופה הרלוונטית לכתב האישום), כי הוא הסדיר את חובו מול פקיד השומה, ובכך הסיר את מחדליו לגבי אותה התקופה, זאת ותו לא.

לא שוכנעתי מטענות הנאשם בבקשתו כי למסמכים ולחישובים שהיו לפני פקיד השומה בעת קביעת סכום החוב בהסדרי השומה, ישנה רלוונטיות כלשהיא להליך הפלילי, לשלב הכרעת הדין או לשלב גזירת הדין. אשר למדיניות והנחיות התביעה והפרקליטות מתשובת המאשימה עולה כי כל ההנחיות המחייבות אותה (והמלמדות גם על מדיניותה), גלויות לעין הציבור ומפורסמות במרשתת, ולנאשם, כמו לכל אדם אחר, יש גישה ישירה לכולן. הנאשם לא טען וממילא לא הוכיח כי קיימות הנחיות שאינן מתפרסמות לציבור.

על כן, לא מצאתי כל טעם לחייב את המאשימה בצו שיפוטי להעביר אליו את כל ההנחיות אליהן יש לו גישה עצמאית. אשר לבקשת הנאשם לקבל את כלל ההנחיות המחייבות את כל גורמי התביעה על כל יחידותיה המשפטיות, הנוגעות לממשקי העבודה שבין היחידות המשפטיות מע"מ לבין היחידות המשפטיות מס הכנסה בהגשת כתבי אישום הכוללים עבירות לפי פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ - טענת הנאשם כי כך יוכל להוכיח כי המאשימה פועלת בניגוד להנחיות התביעה על כלל יחידותיה, נטענה באופן סתמי ומבלי שהונח לכך כל בסיס ראיתי.

נוסף לכך, הבקשה מנוסחת בלשון רחבה מאד, המחייבת את המאשימה לפנות לגורמי תביעה רבים ושונים, ולטעמי, שלא לצורך.

אם הנאשם מעוניין לקבל את ההנחיות המחייבות יחידת תביעה ספציפית, יפנה למאשימה ויבהיר וישכנע בדבר הרלוונטיות של הנחיות אותה יחידת תביעה לעניין שלו, וכפי שציינה המאשימה בתגובתה, היא תפעל כדי לסייע לו בקבלת ההנחיות האמורות.

לגוף טענת הנאשם לפיה לא נחקר על עבירות מע"מ, ולכן אין מקום להעמידו לדין על רכיב המע"מ, ראשית, יודגש כי כתב האישום אינו מייחס לנאשם עבירות מע"מ.

בנוסף לכך, הפסיקה עמדה פעמים רבות על חשיבותה של האזהרה הניתנת לחשוד בתחילת חקירתו, שצריכה לכלול, בין היתר, הודעה על מה הוא נחקר, אך מעבר לכך, נקבע כי אין לו זכות שהאזהרה תכלול סעיף חיקוק כלשהוא (ראו לדוגמה את דברי בית המשפט העליון ב-דנג"ץ 7491/19 נאור נ' חמדאן (12.22.2020)).

השאלה הנבחנת בפסיקה בהקשר זה בכל מקרה ומקרה היא האם כתוצאה מכך שהנאשם לא נחקר בסוגיה כזו או אחרת, נגרם לו עיוות דין או נגרמה פגיעה ממשית וקונקרטיית ביכולתו להתגונן מפני האישום, ואם כן, מהן ההשלכות לכך.

כאמור לעיל, לא הוצג לפניי על ידי ההגנה כל חומר מתיק החקירה, לרבות ההודעות שנגבו מהנאשם או עדויות אחרות, ומכאן, שההגנה לא תמכה לטענתה זו ולו ראשית ראייה, על מנת שאוכל לבחון מה היה תוכן האזהרה ומהם הנושאים שעלו בחקירה של הנאשם ועדים אחרים.

לאור כלל נסיבות אלו, לא מצאתי להורות למאשימה להמציא לנאשם את החומר המבוקש.

טענת הנאשם כי המאשימה פועלת בניגוד לעמדה אותה הציגה לפני בית המשפט בפרשת אוחנה

הנאשם הפנה לפסיקה בפרשת אוחנה, וטען כי המאשימה פועלת במקרה שלפניי בניגוד לעמדה שהציגה בפרשת אוחנה, וביסס טענתו על כך שבהכרעת הדין של בית משפט השלום בפרשת אוחנה נקבע כי הוכח שאותו נאשם לא דיווח על תקבולי מע"מ.

בפסק הדין של בית המשפט המחוזי בפרשת אוחנה נקבע כי שעה שהנישום אינו רואה בסכום המע"מ כסכום שעליו להעבירו למדינה, אינו מדווח עליו ואינו מעבירו לרשויות המס, אלא מתייחס אליו כסכום העומד לטובתו ולהנאתו, ממילא יש לראותו כהכנסה בידו. בהתאם לכך, בית המשפט המחוזי הפך את הכרעת הדין של בית משפט השלום בסוגייה זו, וקבע כי לא היה מקום לנכות את רכיב המע"מ מסכום ההשמטות הכולל, אף שלא יוחסו לנאשם עבירות מע"מ.

יוער כי ביום 22.10.2025 בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם בפרשת אוחנה, מהטעם שהיא אינה עומדת באמת המידה למתן רשות ערעור בגלגול השלישי (רע"פ 32958-10-24). אי לכך, פסק הדין של בית המשפט המחוזי בפרשת אוחנה, לרבות בעניין הכללת רכיב המע"מ בסכום ההכנסות, עומד על כנו.

עמדת המאשימה בתיק שלפניי אינה שונה מהעמדה שהציגה בפרשת אוחנה. ההבחנה שמבקשת ב"כ הנאשם לערוך בין פרשת אוחנה לבין המקרה דנן נוגעת לפן העובדתי בלבד, והוא האם הנאשם נחקר על נושא המע"מ אם לאו, וכאמור, לא הוצגו לפניי בעניין זה כל ראיות על ידי ההגנה.

השאלות האם הייתה חובה לחקור את הנאשם בנושא זה, האם בפועל הנאשם ועדים אחרים נחקרו בנושא, מהן הראיות הנדרשות לשם הוכחת רכיב זה ועוד, יועלו ללא ספק על ידי הצדדים במהלך שמיעת ההוכחות, יידונו ויוכרעו בהכרעת הדין.

סוף דבר

לאור כל האמור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י' שבט תשפ"ו, 28 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.